

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на научната степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3. 8. Икономика, научна специалност „Организация и управление (земеделие)“

Тема и автор на дисертационния труд: „Икономическа жизнеспособност на малките земеделски стопанства в планинските, полупланинските райони и територии с висока природна стойност“, автор – Божура Асенова Фиданска

Член на научното жури:

Проф. д-р Дарина Русчева Тодорова, научна специалност “Икономика и управление по отрасли (селско стопанство) и Народно стопанство (вкл. регионална икономика и история на народното стопанство), заповед за назначаване на НЖ: Заповед № РД 05-269/05.12.2024 г. и Заповед № РД 05-271/12.12.2024 г. (за промяна в състава на НЖ) от Председателя на ССА. Рецензията е изготвена на основание решение на НЖ за определяне на рецензенти, взето на Първото заседание на журито.

I. Кратко представяне на докторанта

Докторантката Божура Асенова Фиданска завършва средно образование през 1998 г. в Природоматематическа гимназия, с профил биология и засилено изучаване на френски език, в гр. Смолян. Последователно придобива през 2004 г. ОКС „Бакалавър“ – агроном, специалност „Растителна защита“ и през 2005 г. ОКС „Магистър“ – агроном, специалност „Селскостопанска фармация“ в Аграрен университет – гр. Пловдив. Работи като „Младши експерт“ в Министерство на земеделието и продоволствието, Дирекция „Поземлени отношения и комасация“ (2005-2007 г.) и като „Старши експерт“ - в Министерство на земеделието, храните и горите, Дирекция „Развитие на селските райони“ (2007-2017 г.). Със Заповед № НН-08-24/29.01.2016 г. е зачислена за докторантка, задочна форма на обучение по Докторска програма „Организация и управление (по отрасли)“, ПН 3.8. Икономика в Института по аграрна икономика към ССА, със срок на обучение 4 години, считано от 01.02.2016 г., в Отдел „Икономика и управление на земеделските организации“, с научен ръководител проф. д-р Нина Котева, и със Заповед № РД 05-47/26.02.2020 г. е отчислена с право на защита, считано от 01.02.2020 г. на Председателя на ССА. От 01.02.2020 г. е „Главен експерт“ в посочения отдел на

института. От 01.08.2018 г. и досега работи, на доброволен принцип, в „Национално сдружение на малките семейни ферми и преработватели“ за популяризиране на дейността му.

II. Обща характеристика на дисертацията и автореферата – обем и структура

Дисертационният труд е в обем от 215 страници и включва увод, четири глави, заключение и литература. В дисертационния труд са дадени още: Съдържание на фигурите (45), Съдържание на таблиците (35), Списък на съкращенията и Справка за основните приноси в дисертацията.

Уводът има класическа структура. В него се съдържат всички необходими компоненти: ясно формулирана цел („Да се изследва и оцени икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланинските райони и в териториите с висока природна стойност, въз основа на което да се определят възможностите за тяхното развитие и да се разгледат ефектите върху развитието на тези райони“); задачи за изпълнението ѝ; дефиниране на обекта (малките земеделски стопанства в планинските и полупланинските райони и в териториите с висока природна стойност) и предмета на изследването (икономическата жизнеспособност на тези стопанства); теза (малките стопанства в тези райони са с потенциал да бъдат икономически жизнеспособни единици) и три хипотези; обосноваване на потребността от използване на различни методически подходи (системен, комплексен, структурен, сравнителен и стойностно-измерителен и др.), като и на комплекс от методи в хода на изследването. Положителна оценка заслужава обстоятелството, че в увода намират място и въпроси, свързани с времевия период, на изследването (2007-2020 г.), с източниците на информация, както и с обхвата и ограниченията на изследването.

Структурата на дисертационния труд е класическа по форма и съдържание. Тя е обвързана с идеята на дисертационния труд и следва логиката, залегнала в целта и формулираните задачи. В *Първа глава „Теоретични аспекти на икономическата жизнеспособност на малките земеделски стопанства“*, с основание, вниманието е насочено към три важни аспекта: концепцията за малките земеделски стопанства; критериите за определяне на планински, полупланински райони и територии, с висока природна стойност, както и значението на малките стопанства в тях, и разглеждането на категорията „Икономическа жизнеспособност на земеделското стопанство“. *Втора глава* е посветена на методическите подходи на изследването. Докторантката разглежда последователно: методически подход за оценка на равнището на икономическа

жизнеспособност на малките земеделски стопанства в планинските и полупланинските райони; методически подход за изследване нивото на икономическа жизнеспособност на малките земеделски стопанства в териториите с висока природна стойност и сценариеен подход за определяне развитието на малките стопанства в планинските и полупланински райони. Трета глава „*Анализ и оценка на икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланински райони и териториите с висока природна стойност*“ включва въпроси, свързани с: обхвата, подкрепата, икономическото и финансово състояние, икономическата жизнеспособност на тези категории стопанства, а също и резултати от направени анкетно проучване и казусно изследване. Четвърта глава, по-същество, е конструктивната част на изследването. В нея се разглеждат възможности за подобряване на икономическата жизнеспособност на разглежданите малки земеделски стопанства. Очертани са техни потребности, насоки за подобряване на състоянието им, ефекти от подобряване на икономическата им жизнеспособност, формулирани са предложения за устойчивото развитие на планинските райони във връзка с предизвикателствата в ОСП на ЕС: Зелената сделка, Стратегията за биоразнообразие и Стратегията за адаптация към климатичните промени. Положителна оценка заслужават разработените сценарии за развитие на малките земеделски стопанства в планинските и полупланинските райони, и териториите с висока природна стойност. В *Заключението*, в синтезиран вид, са представени основни резултати от направеното изследване в дисертационния труд.

Авторефератът е в обем от 31 страници. Той следва идеята и логиката, заложили в дисертационния труд. Структурата му съответства на изложението в дисертацията. В края на Автореферата са посочени основни приноси в дисертационния труд и научни публикации, свързани с нея.

III. Актуалност на проблема

Избраната тема на дисертационния труд е с безспорна актуалност. Обосновани аргументи за това са приведени в Увода: какво представляват „малките земеделски стопанства“; защо те играят важна роля за поддържане на устойчивото развитие и жизнеспособността на селските райони в България; отделено е внимание на проблемите пред тях, основните им характерни особености и др. Поставя се акцент върху обстоятелството, че в българската научна литература липсват цялостни изследвания на проблема за икономическата жизнеспособност на малките земеделски стопанства, от една страна и от друга страна, сравнително недостатъчно са проучвани стопанствата в

планинските, полупланинските райони и териториите с висока природна стойност, а те представляват съществен ресурс (25 % от обработваемата земя в страната е съсредоточена в тях). Поздравления към докторанта и неговия научен ръководител за избора на темата, който е сериозно предизвикателство пред тях, обусловено от: недостатъчните публикации по тази проблематика, информационната обезпеченост, използвания апарат за изследването в дисертацията и др.

IV. Литературна осведоменост и теоретична подготовка на кандидата

Освен на богат емпиричен материал, обработен и поднесен прегледно, дисертационния труд е разработен и на основата на използвани разнообразни литературни източници. Приложения Списък на литературата включва 144 заглавия, от които 28 на кирилица, а останалите на латиница. Посочени са и електронни източници. По своето съдържание, в приложената Литература намират място монографии, статии, доклади, нормативни документи и др. Постановките в първа глава на дисертационния труд позволяват да се направи извода, че докторанта има много добра теоретична подготовка по тематиката на дисертацията. Това, от своя страна, е много добра основа за успешното емпиричното изследване в дисертацията.

V. Методичен подход

В дисертационния труд е предложен концептуален модел и пакет от методически инструменти, които са подходящи при оценяването на икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланински райони, и територии с висока природна стойност. Разработеният методически подход за нуждите на изследването в дисертационния труд включва подходящи подходи, методи и показатели, които да отразяват особеностите, основните и значими аспекти на функционирането и на икономическата жизнеспособност на земеделските стопанства. В изследването се използват следните подходи: системен, структурен, сравнителен и стойностно-измерителен, сценариен, както и анкетно проучване и казусно изследване.

VI. Значимост и убедителност на получените резултати, интерпретации и изводи

Резултатите от проведеното изследване в дисертационния труд потвърждават актуалността на избраната тема, както и формулираната в увода теза „Малките стопанства в планинските и полупланински райони и територии с висока природна стойност са с

потенциал да бъдат икономически жизнеспособни единици. За устойчиво развитие на тези райони от ключово значение е запазването на икономически жизнеспособни малки стопанства, които могат да се наследяват от следващи поколения и да запазват процесите в производството на традиционни продукти“. Доказва се, че икономическите показатели за производителност, продуктивност, доходност и рентабилност са по-ниски и разликите се задълбочават при малките стопанства в планинските и полупланински райони в сравнение с тези общо за страната. Резултатите от сравнителния анализ показват и по-неблагоприятно финансово състояние (норма на рентабилност на собствения капитал, ликвидност и др.). Получените резултати потвърждават: а) първата хипотеза, че малките земеделски стопанства в планинските и полупланински райони и земите с висока природна стойност са с по-нисък икономически потенциал и финансови възможности, в сравнение с малките стопанства в България; б) втората хипотеза, че за укрепване и повишаване на икономическата им жизнеспособност е необходима подкрепа, целенасочена и съответстваща на специфичните им потребности; в) третата хипотеза, че очакванията са за различия в равнището на икономическа жизнеспособност по типове (райони и специализация) малки стопанства в планинските и полупланински райони. Обосновава се извода, че е необходимо да се разработи многостранна Стратегия за развитие на планинските и полупланински райони в България. Устойчив ефект от една такава Стратегия може да се очаква, когато се съчетаят трите направления, които характеризират планинските и полупланински райони – развитието на туризма, на занаятите и на екологичното земеделие в тези стопанства. За устойчивото развитие на посочените райони са от съществено значение също опазването на околната среда, биоразнообразието и мерките, насочени към климатичните промени.

VII. Приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд на Божура Фиданска основните научно-фундаментални и научно-приложни приноси биха могли да се отнесат към групата „Получаване и доказване на нови факти“, съгласно изискванията, заложи в Правилника за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия.

Основни научно-фундаментални приноси в дисертационния труд:

1. Разработено е комплексно изследване на икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланинските райони в България, което е първо по рода си, след присъединяването на страната към ЕС.
2. Направен е преглед на различни дефиниции за „малки стопанства“.

3. Обоснован е изборът на критерии за определянето им.

4. Формулирана е дефиниция на категорията „Икономическа жизнеспособност на земеделските стопанства“ като вътрешно присъща тяхна характеристика.

5. Адаптиран и апробиран е методически инструментариум за изследване и оценка на икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланинските райони и земите с висока природна стойност.

Основни научно-приложни приноси в дисертационния труд:

1. Изведени и обосновани са тенденции в икономическото и финансовото състояние на малките стопанства в планинските и полупланински райони и е оценена икономическата им жизнеспособност (по типове стопанства).

2. Резултатите от проведените анкетно проучване и казусно изследване, позволяват да се обосноват нагласите на малките стопанства за извършване на агроекологични дейности в земите с висока природна стойност. Идентифицирани са демотивиращите фактори в тази насока.

3. В конструктивен план са изведени възможности за подобряване на икономическата жизнеспособност на малките стопанства в планинските и полупланинските райони. Посочени са ефектите от повишаването ѝ върху развитието на земеделието в тези райони.

4. Разработени са сценарии за прогнозно изменение на броя на малките стопанства в планинските и полупланинските райони.

VIII. Публикационна активност и оценка на качеството на научните публикации

От Творческата биография на Божура Фиданска се вижда, че тя участва: самостоятелно и в съавторство в редица публикации (статии и доклади), в проекти (вкл. и международни), в Национална научна програма „Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот“ и Национална научна програма „Интелигентно растениевъдство“, в мобилност за докторанти, с цел практика, по Програма “Еразъм +“ (01.04.-30.06.2019 г., в Република Северна Македония) и други (в тематична група „Конкурентоспособни и устойчиви планински райони“ към Европейската мрежа за развитие на селските райони (CAP Network), експертни групи и др.). В Таблицата за съответствие с изискванията за заемане на академични длъжности и получаване на научна степен в ССА, Божура Фиданска има в група Г. 35 точки (в „Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани в световноизвестни бази данни, с научна

информация“ една самостоятелна статия (2021 г.) и в „ Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания, с научно рецензиране или публикуване в редактирани колективни томове“ - една статия, в съавторство (2020 г.). В Автореферата са посочени три научни публикации: участие в книга (в съавторство), две статии в научни списания (едната самостоятелна, а другата - в съавторство), както и участие на докторантката в планови научноизследователски проекти към Селскостопанската академия. В публикациите са представени резултати от изследването в дисертационния труд.

IX. Критични бележки, въпроси и препоръки към кандидата

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ССА, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Въз основа на гореизложеното предлагам да се присъди на Божура Асенова Фиданска научната степен “доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление (земеделие)“.

Дата: 03.01.2025 г.

ИЗГОТВИЛ РЕЦЕНЗИЯТА:

/проф. д-р Дарина Русчева/

REVIEW

on a thesis for the degree of Doctor of Science in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3. 8. Economics, scientific specialty "Organization and Management" (Agriculture).

Subject and author of the dissertation: "Economic viability of small farms in mountain, semi-mountainous regions and areas of high natural value", author - Bozhura Asenova

Member of the scientific jury:

Prof. Dr. Darina Ruscheva Todorova, scientific specialty "Economics and Management of Industries (Agriculture) and scientific specialty "National Economy (incl. regional economy and history of national economy", order for appointment of the NW: Order № RD 05-269/05.12.2024 and Order № RD 05-271/12.12.2024 (for change in the composition of the NW) by the President of the SAA. The review was prepared on the basis of the decision of the NJ on the appointment of reviewers taken at the First Jury Meeting.

I. Brief introduction of the student

Doctoral student Bozhura Asenova Fidanska graduated from secondary education in 1998 in the Natural Mathematics High School, with a major in biology and enhanced study of French, in the town of. She graduated from Smolyan. In 2004 she graduated with a degree in Education. In 2005 he obtained a Master's degree in Agronomy, majoring in Agricultural Pharmacy at the Agrarian University - Plovdiv. She worked as a Junior Expert at the Ministry of Agriculture and Food, Directorate of Land Relations and Comanagement (2005-2007) and as a Senior Expert at the Ministry of Agriculture, Food and Forestry, Directorate of Rural Development (2007-2017). By Order No. HII-08-24/29.01.2016 she was enrolled as a PhD student, part-time, in the Doctoral Programme "Organization and Management (by Branches), PH 3.8. Economics at the Institute of Agricultural Economics of the SAA, with a period of study of 4 years, starting from 01.02.2016, in the Department of Economics and Management of Agricultural Organizations, with scientific supervisor Prof. Dr. Nina Koteva, and by Order № RD 05-47/26.02.2020 was dismissed with the right to defend, starting from 01.02.2020 by the President of the SAA. Since 01.02.2020 she is "Chief Expert" in the mentioned department of institute. Since 01.08.2018 and until now, she has been working, on a voluntary basis, in the "National Association of Small Family Farms and Processors" to promote its activities.

II. General characteristics of the dissertation and the abstract - volume and structure

The dissertation is 215 pages long and includes an introduction, four chapters, conclusion and references. The dissertation also contains a Contents of Figures (45), Contents of Tables (35), List of Abbreviations, and Reference to the main contributions of the dissertation.

The introduction has a classical structure. It contains all the necessary components: a clearly formulated objective (“To study and assess the economic viability of small farms in mountain and semi-mountain areas and in areas of high natural value, on the basis of which to identify opportunities for their development and to consider the effects on the development of these areas”); the tasks to be carried out; a definition of the object (small farms in mountain and semi-mountain areas and in areas of high natural value) and the subject of the study (the economic viability of these farms); thesis (small farms in these areas have the potential to be economically viable units) and three hypotheses; justifying the need for using different methodological approaches (systematic, complex, structural, comparative and value measurement, etc.), as well as a complex of methods in the course of the research. The fact that the introduction also includes questions related to the time period of the study (2007-2020), the sources of information, and the scope and limitations of the study is worthy of positive evaluation.

The structure of the dissertation is classical in form and content. It is linked to the idea of the dissertation and follows the logic set in the aim and the formulated tasks. In the *first chapter “Theoretical Aspects of Economic Viability of Small Farms”*, with justification, attention is focused on three important aspects: the concept of small farms; the criteria for defining mountainous, semi-mountainous areas and areas of high natural value, as well as the importance of small farms in them, and the consideration of the category “Economic Viability of the Farm”. *Chapter two* is devoted to the methodological approaches of the study. The doctoral candidate considers in turn: methodological approach to assess the level of economic viability of small farms in mountainous and semi-mountainous regions; methodological approach to study the level of economic viability of small farms in areas of high natural value; and scenario approach to determine the development of small farms in mountainous and semi-mountainous regions. The third chapter “*Analysis and assessment of the economic viability of small farms in mountain and semi-mountain areas and areas of high natural value*” includes questions related to: the scope, support, economic and financial situation, economic viability of these categories of farms, as well as the results of a survey and a case study. *Chapter four*, more to the point, is

the constructive part of the study. It examines options for improving the economic viability of the small farms under consideration. It outlines their needs, directions for improvement, the effects of improving their economic viability, and formulates proposals for the sustainable development of upland areas in relation to the challenges in the EU CAP: the Green Deal, the Biodiversity Strategy and the Climate Change Adaptation Strategy. The scenarios developed for the development of small farms in mountain and semi-mountainous areas and areas of high natural value are to be commended. In the *Conclusion*, the main results of the research carried out in the thesis are presented in a synthesized form.

The abstract consists of 31 pages. It follows the idea and logic set out in the thesis. Its structure corresponds to the thesis. At the end of the Abstract, the main contributions of the thesis and scientific publications related to it are indicated.

III. Relevance of the problem

The chosen topic of the thesis is of undeniable relevance. Reasoned arguments for this are given in the Introduction: what "small farms" are; why they play an important role in maintaining the sustainable development and viability of rural areas in Bulgaria; attention is paid to the problems they face, their main characteristics, etc. Emphasis is laid on the fact that the Bulgarian scientific literature lacks comprehensive studies of the problem of the economic viability of small farms, on the one hand, and on the other hand, relatively insufficient research has been carried out on farms in mountainous, semi-mountainous regions and territories of high natural value, which represent a significant resource (25% of the country's arable land is concentrated in them). Congratulations to the PhD student and his supervisor for the choice of the topic, which is a serious challenge for them, conditioned by: the insufficient publications on this issue, information security, the apparatus used in the research, etc.

IV. Literary awareness and theoretical background of the candidate

In addition to the rich empirical material, processed and presented in an overview manner, the dissertation is developed on the basis of a variety of literature sources. Appendices The reference list includes 144 titles, of which 28 in Cyrillic and the rest in Latin. Electronic sources are also listed. In terms of their content, monographs, articles, reports, normative documents, etc. are included in the attached References. The findings in the first chapter of the dissertation allow to conclude that the PhD student has a very good theoretical background on the subject of the dissertation. This, in turn, is a very good basis for the successful empirical research in the dissertation.

V. Methodical approach

The dissertation proposes a conceptual model and a set of methodological tools that are suitable for assessing the economic viability of small farms in mountainous and semi-mountainous areas and areas of high natural value. The methodological approach developed for the needs of the research in this dissertation includes appropriate approaches, methods and indicators to reflect the peculiarities, main and significant aspects of the functioning and economic viability of agricultural holdings. The following approaches are used in the research: systematic, structural, comparative and value-measurement, scenario, as well as survey and case study.

VI. Significance and cogency of results, interpretations and conclusions

The results of the research carried out in the dissertation confirm the relevance of the chosen topic, as well as the thesis formulated in the introduction “Small farms in mountain and semi-mountain areas and areas of high natural value have potential to be economically viable units. For the sustainable development of these areas, it is crucial to maintain economically viable small farms that can be inherited by subsequent generations and preserve the processes in the production of traditional products”. It is shown that the economic indicators of productivity, output, profitability and profitability are lower and the differences are widening for small farms in mountainous and semi-mountainous areas compared to those in the country as a whole. The results of the comparative analysis also show a less favourable financial situation (return on equity, liquidity, etc.). The results obtained confirm: a) the first hypothesis that small farms in mountainous and semi-mountainous regions and land with high natural value have lower economic potential and financial capacity than small farms in Bulgaria; b) the second hypothesis that targeted support, tailored to their specific needs, is needed to strengthen and increase their economic viability; c) the third hypothesis that differences in the level of economic viability by type (regions) are expected. It is argued that there is a need to develop a multifaceted Development Strategy for the mountainous and semi-mountainous regions of Bulgaria. A sustainable effect of such a strategy can be expected when the three areas that characterise mountain and semi-mountain regions - the development of tourism, crafts and ecological farming on these farms - are combined. Environmental protection, biodiversity and measures to address climate change are also essential for the sustainable development of these areas.

VII. Contributions of the

In the dissertation work of Bozhura Fidanska the main scientific-fundamental and scientific-applied contributions could be attributed to the group “Obtaining and proving new facts”, according to the requirements set in the Regulations for the Development of Academic Staff at the Agricultural Academy.

Main scientific and fundamental contributions in the dissertation:

1. A comprehensive study of the economic viability of small farms in the mountainous and semi-mountainous regions of Bulgaria is developed, which is the first of its kind after the country's accession to the EU.

2. An overview of different definitions of “small farms” is given.

3. The choice of criteria for their determination is justified.

4. A definition of the category “Economic viability of agricultural holdings” as their intrinsic characteristic is formulated.

5. A methodological set of tools for research and assessment of the economic viability of small farms in mountainous and semi-mountainous regions and lands of high natural value has been adapted and validated.

Main scientific and applied contributions in the thesis:

1. Trends in the economic and financial situation of small farms in mountain and semi-mountainous regions are derived and justified and their economic viability is assessed (by farm type).

2. The results of the questionnaire survey and the case study allow to substantiate the attitudes of small farms to carry out agri-environmental activities in lands of high natural value. Disincentives in this direction are identified.

3. Opportunities for improving the economic viability of small farms in mountainous and semi-mountainous areas are highlighted in a constructive way. The effects of its improvement on the development of agriculture in these areas are indicated.

4. Scenarios have been developed for the projected change in the number of small farms in mountain and semi-mountain areas.

VIII. Publication activity and quality assessment of scientific publications

From the Creative Biography of Bozhura Fidanska we can see that she participated: independently and co-authored in a number of publications (articles and reports), in projects (including international), in the National Scientific Programme “Healthy Foods for a Strong Bioeconomy and Quality of Life” and the National Scientific Programme “Intelligent Plant Breeding”, in mobility for PhD students, for the purpose of practice, under the Erasmus +

Programme (01.04.-30.06.2019), in the Republic of North Macedonia) and others (in the thematic group “Competitive and Sustainable Mountain Areas” of the CAP Network, expert groups, etc.). In the Table of Compliance with the Requirements for Holding Academic Positions and Obtaining a Scientific Degree in the SAA, Bozhura Fidanska has in Group D. 35 points (in “Articles and reports published in scientific journals, refereed in world-renowned databases, with scientific information” one independent article (2021).) and in “Articles and reports published in non-refereed journals, with scientific peer review or publication in edited collective volumes” - one co-authored article (2020). Three scientific publications are listed in the Abstract: participation in a book (co-authored), two articles in scientific journals (one independent, the other - co-authored), and participation of the PhD student in planned research projects at the Academy of Agriculture. The publications present the results of the research in the dissertation.

IX. Critical comments, questions and recommendations to the candidate

CONCLUSIONS

On the basis of the different research methods applied by the PhD student, the correctly derived experiments, the made generalizations and conclusions, I consider that the presented dissertation meets the requirements of the Law on the Acquisition of Scientific Degrees and the Regulations on the Conditions and Procedures for the Acquisition of Scientific Degrees and for the Occupation of Academic Positions in the SAA, which gives me the reason to evaluate it **POSITIVE**.

On the basis of the above I propose to award to Bozhura Asenova Fidanska the scientific degree “Doctor” in the field of higher education. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.8. Economics, scientific speciality “Organization and Management (Agriculture)”.

Date: 03.01.2025

HAVING MADE THE REVIEW:

/Prof. Dr. Darina Ruscheva/